

Alkuperäiskasvien varmuuskokoelmat sopimus, uusi korvausmuoto

Kuva: Luken Piikkiön omenakokoelma (Elina Kiviharju/Luke)

- Sopimuksen voi tehdä kansallisen kasvigeeni-varaohjelman koordinaattori. (L 561/2014, 2 §)
- Alkuperäiskasvien varmuuskokoelmat -sopimus on geneettistä monimuotoisuutta edistävä geenipankkisäilytystoimenpide. Sillä edistetään kansallisesti arvokkaiden pohjoisiin ilmasto-olosuhteisiin sopeutuneiden, kasvullisesti lisättävien maa- ja puutarhatalouden geenivarakasvien, maatiais- ja paikalliskantojen sekä vanhojen uhanalaisten kauppalajikkeiden turvallista säilytystä ja ylläpitoa *in situ* -viljelyllä.
- Sopimusta haetaan 30.9.2015 mennessä. Sopimusaika päättyy 30.4.2020. Sopimuksen tekijä hakee korvausta Maaseutuvirastosta eläin- ja erikoistukiyksiköstä /ylitarkastaja Ulla Sihto puh. 040 559 9005.
- Kansallisen kasvigeeni-varaohjelman koordinaattori laatii säilytettävät kasvikkannat sisältävän vuosittaisen toimintasuunnitelman ja toteuttaa *in situ* toiminnan. Maa- ja metsä-talousministeriö hyväksyy toimintasuunnitelman. Sopimus tehdään suunnitelman perusteella ja kustannukset maksetaan toteutuneiden kustannusten (hyväksytyin maksuhakemuksen) perusteella.
- Sopimuksen perusteella voidaan kansallisen kasvigeeni-varaohjelman koordinaattorille maksaa ympäristökorvausta enintään 30 000 euroa vuodessa.
- Alkuperäiskasvien varmuuskokoelmiin voi sisältyä seuraavia kasvilajeja:
 - Hedelmäpuut: omena-, luumu-, kriikuna-, päärynä-, hapankirsikkapuut;
 - Marjakasvit: karviainen, musta- ja punaherukka, tyrni, vadelma, mesivadelma, ukkomansikka ja muut vastaavat marjakasvit;
 - Vihannekset: raparperi, piparjuuri, sipulit; humala; yrtit, rohdokset ja viherrakentamisen kasvit
 - sekä eräät muut pitkäaikaissäilytykseen valitut lajit ja kannat perustuen kansallisen kasvigeeni-varaohjelman asiantuntijatyöryhmien suorittamaan arviointiin.
- Varmuuskokoelmiin sisältyviä kasvikantoja on hoidettava kansallisen kasvigeeni-varaohjelman asiantuntijoiden laatimien kasvigeeni-varojen pitkäaikaissäilytysohjeiden mukaisesti.
- Korvauksen saajan on edistettävä tietojen vaihtoa ylläpitäjiksi hyväksytyjen toimijoiden kanssa ja osallistuttava kansainvälisiin tai Euroopan unionin tutkimusohjelmien hankkeisiin, jotka tähtäävät maatiaiskasvien suojelutietokantojen kehittämiseen.
- Korvauksen saajan on myös edistettävä kansalaisten tietoisuutta geenivarojen säilytyksestä ja hyödyntämisestä muun muassa esiintymällä tiedotusvälineissä ja osallistumalla oppilaitosten opetustyöhön sekä järjestämällä seminaareja yhdessä erilaisten yhdistysten ja oppilaitosten kanssa, joiden tavoitteena on kasvigeeni-varojen suojelu ja käyttö.
- Korvauksen saaja voi hyväksytyin toimenpidesuunnitelman mukaisesti antaa ylläpidon ulkopuoliselle taholle ja korvata *in situ* -kasvatuksesta aiheutuvia kustannuksia ylläpitäjille. Ylläpitäjiä voivat olla esim. yksityiset henkilöt, yhdistykset, yhteisöt tai oppilaitokset. Ylläpitovelvoitetta ei voi antaa sellaisille kasveille, jotka saavat korvausta alkuperäiskasvilajikkeiden ylläpito -sopimuksesta.
- Korvauksen saaja vastaa korvauksen velvoitteista